הקדישו הדר בו מעלה שכר להקדש הקדישו הדר בו היכי מצי מקדיש [א] לה [1]איש כי יקדיש ביתו קדש אמר רחמנא [ב]מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו הכי קאמר הקדישו משכיר הדר בו מעלה שכר להקדש הקדישו משכיר היכי דייר ביה *במעילה קאי ותו מעלה שכר להקדש כיון דמעל ביה נפיק לי' שכר לחולין דאמר לכשיבא שכרו יקדש והא אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אמר רב יהודה אמר רב הא מני ר"מ היא דאמר [ג]אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם איכא דאמרי א"ל רב פפא לאביי ואמרי לה [ג] רב מרי בר חמא לרב חסדא כמאן כר"מ דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אמר ליה ואלא כמאן:

מתני' [ד]חייבי ערכין ממשכנין אותן [ג] [ד] [ה]חייבי חטאות ואשמות אין ממשכנין אותן [ו]חייבי עולות ושלמים ממשכנין [ו] אותן אע"פ שאין מתכפר לו עד שיתרצה שנאמר [2]לרצונו כופין אותו עד שיאמר רוצה אני [ה]וכן [ז]אתה אומר בגיטי נשים כופין אותו עד שיאמר רוצה אני:

גמ' אמר רב פפא פעמים שחייבי חטאות ממשכנין אותן חייבי עולות אין ממשכנין אותן חייבי חטאות ממשכנין אותן [ה] [ו]בחטאת נזיר דכיון [ז]דאמר מר אם [ח]גילח על אחד משלשתן יצא ואם [ט]נזרק עליו אחד מן הדמים הותר הנזיר לשתות יין וליטמא למתים פשע בה ולא מייתי חייבי עולות אין ממשכנין אותן בעולת יולדת מאי ניהו דאקדמיה קרא והאמר [י]רבא למקראה הקדימה הכתוב אלא בעולת מצורע דתניא [ח] רבי ישמעאל בנו של רבי [ו] יהודה בן ברוקה אומר כשם שחטאתו ואשמו [ז] עיכבתו כך עולתו עיכבתו: ואף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה [ח]: ת"ר יקריב אותו [ט]מלמד שכופין אותו יכול בעל כרחו ת"ל לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני אמר שמואל עולה צריכה דעת שנאמר לרצונו מאי קמ"ל תנינא אף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה שנאמר לרצונו לא צריכא [כ]דפריש ליה חבריה מהו דתימא כי בעינן דעת מדידיה אבל מדחבריה לא קמ"ל זימנין דלא ניחא ליה דליכפר במידי דלא דידיה מיתיבי חטאתו ואשמו של פלוני עלי

לדעת

הקדישו הדר בו וכו'. קס"ד שהדר בו הקדישו (א): ס) [**נפיק ליה שכר לחולין**] וי"ל דל"ג **שכר** וה"ג **כיון דמעל נפיק ליה לחולין.** כלומר משנהנה כשמשתמש הבית ומעל יצא הבית לחולין כדתנן (מעילה דף יט:) אין מועל אחר מועל במוקדשין אלא בבהמה וכלי שרת בלבד וקרן וחומש אית ליה לשלומי ולא שכר להקדש דכל מידי דהקדש מכי מעל ביה נפיק לחולין דאמרינן במסכת מעילה (דף יח.) אין מעילה בכל מקום אלא שינוי וכן הוא אומר וימעלו בני ישראל מעל בה' ויעבדו את הבעלים (ב) והיינו שינוי שמוציאו מהקדש לחול: **לכשיבא שכרו יקדש.** השכר והבית לא הקדיש: **מתני' ממשכנים אותן.** עולות ושלמים. אע"ג דשלמים (ג) מכפרת אעשה הואיל ולאו חובה היא עליה לא חשיב לה כפרה ואתי לשהויי הלכך ממשכנין אותן: **גמ' משלשתן.** חטאת או עולה או שלמים דג' קרבנות כתובין בו ואמרי' בספרי דבי רב (ס) ואחר ישתה הנזיר יין (ע) אחר מעשה יחידי: **בעולת יולדת.** דלא משתריא בקדשים עד דמתילא לה: **מאי ניהו דאקדמה קרא.** כלומר מאי טעמא אמרת דעולתה מעכבתה משום דאקדמיה קרא עולה מקמי חטאת דכתיב תביא כבש בן שנתו לעולה וגו' (פ): **והאמר רבא למקרא הקדימה הכתוב.** שתהא נקראת במקרא תחילה ולא שתקרב תחילה בפרק כל התדיר במסכת זבחים (דף צ.): **דאפריש ליה חבירו.** שהיה זה חייב עולה וקם חבירו והפרישה משלו לכפרתו של זה וקאמר שמואל דבעינן שידיע את המתכפר: **מדידיה.** כגון היכא דב"ד ממשכנין אותו צריך שיאמר רוצה אני:

לדעת

מלות חלילה (יבמות קג:) א"ר ט)פפא משמיה דרבא יא) [סנדל] המוסגר לא תחלוץ ואם חלצה חליצתה כשרה סנדל המוסלט לא תחלוץ ואם חלצה חליצתה פסולה ופרש"י שם דסנדל המוסגר לא תחלוץ בו לכתחלה משום גזירה דסנדל המוסלט מיהו אם חלצה חליצתה כשרה משום דמלות לאו ליהנות ניתנו אלמא משמע סנדל המוסלט אסור בהנאה וי"ל דאין הכי נמי דהוא אסור בהנאה והא דאמר הכא דאומר לו הרי שלך לפניך היינו כגון דא"ל בית זה וכיון דהוא בעין אינו חייב להעמיד לו בית אחר מיהו הוא הפסיד שכרו והוי כמו מתה או נשברה דאמר התם חייב להעמיד לו חמור אחר ופרש"י שם או יפסיד שכרו: **הכי** קאמר הקדישו משכיר הדר בו מעלה שכר להקדש. יב) תימה דהכא משמע דמשכיר יכול להקדיש ביתו אחר שהשכירו אע"ג דמשתעבד לשוכר ובכתובות פ' אף ע"פ (דף נט: ושם) אמר הא לא דמיא אלא לאומר שדה זו שמשכנתי לך לכשאפדנה תקדוש דקדשה משמע דווקא משום דקאמר לכשאפדנה אבל לאלתר לא מצי מקדיש לה הכא נמי לא מצי מקדיש ליה ובפ' איזהו נשך (ב"מ עג: ושם) אמרינן רב מרי בר רחל משכן ליה ההוא עובד כוכבים ביתא אזל זבניה לרבא נטר שתא ושקל אגר ביתא אמטי ליה לרבא א"ל האי דלא אמטאי אגר ביתא עד האידנא משום דהוה משכנתא ולא הוה יג) עובד כוכבים מסלק ליה השתא נישקיל [מר] אגר ביתא משמע דיכול הלוה למכור וא"כ אמאי אינו יכול להקדיש מיד ואור"י דכן הדין המותר פ)יותר מכנגד מעותיו הוא יכול להקדיש ולמכור מיד והא דאמר התם לכשאפדנה דמשמע אבל השתא אינו יכול להקדיש היינו כשהוא רוצה להקדיש הכל והיא דאיזהו נשך (שם) זבין לו המותר והכא יכול להקדיש המותר והא דאמר הדר בו מעלה שכר להקדש היינו משום דיש לו להקדש שותפות עמו ואין כל אחד יכול לגרש חלקו ויש מחלקין בין משכיר ללוה דדוקא לוה שלא תחזור אליו עוד בלא פרעון מעות ההוא ודאי לא מצי להקדיש אבל משכיר שלאחר השלמת זמן השכירות תחזור לו כתנס יכול הוא להקדיש מיהו הסיא דאיזהו נשך לא מיתרלא נהכי מיהו תימה דאשכחן בעלמא הקדיש לוה משמע דמצי מקדישו ומזבין מיהו ב"ח מוליאו מיד ההקדש ומיד הלוקח כשילה לגבות חובו אם אין לו לגבות ממקום אחר מידי דהוה אעשה עבדו אפותיקי מכרו או הקדישו דב"ח מוליא הימנו מיהו כל זמן שלא גבאו הוא קדוש ומכור צ)הכא משמע דמשכיר יכול להקדיש הכי נמי יכול לאסור על השוכר וכן הלכה ק)הכא משמע דאין השוכר יכול להקדיש מדפריך הדר בו היכי מצי מקדיש ליה איש כי יקדיש את ביתו אמר רחמנא מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו וקשה דבתוספתא תניא אם הקדישו שוכר מקודשת ויש לומר הכא נמי השוכר מצי מקדיש ליה כל זמן שהוא ברשותו וה"ה דמצי אסר ליה לכולי עלמא כל ימי שכירותו והא דפריך הכא היכי מצי מקדיש ליה יד) (והאי) ר)[אהאי] דקאמר מעלה שכר להקדש טו) (הכא) פריך והכי ר)[פריך] היכי מצי מקדיש לענין דמעלה שכר הא אינו טז) ברשותו מיהו תימה דהכא משמע דמשכיר מצי מקדיש ליה ובתוספתא תניא דאינה מקודשת וזה לשון תוספתא ש)השוכר שדה מחבירו ועמד השוכר והקדישה לאחר רשאי בעל הבית שיאמר לו אין לי חשבון עם כל אדם אלא עמך עמד בעל הבית ומכרה מחשבין עם בעל הבית עמד בעל הבית והקדישה אינה מקודשת עד שתחזור לרשותו יז) וכל מה שנהנה ממנו הרי זה מקודשת עמד השוכר והקדישה הרי זה מקודשת עד שתצא מרשותו ומעלה שכר להקדש עד כאן לשון התוספתא וי"ל דהא דתניא בתוספתא דאין המשכיר יכול להקדיש היינו שהקדיש לו שכרו וה"נ איתא בירושלמי יח) למקום שנהגו המשכיר בית לחבירו ועמד והקדיש הרי זו מקודשת יט) אימתי בזמן שלא הקדיש לו שכרו אבל הקדיש לו שכרו הרי זה כ) ת)דבריו חנם:

הכי גרסינן כיון דמעל נפיק ליה שבר לחולין וכן הוא ברוב ספרים וה"פ כיון דמעל כו' כלומר שכר הבית נפיק לחולין שהרי חבירו כא) הקדיש (השכיר) את הבית והוא לא ידע ומעל כשדר בו ונפיק ליה כב) א)השוכר בתורת מעילה אבל אין לפרש כיון שמעל נפיק הבית לחולין כג) וכפרש"י ב)וקאמר לו ר"מ אמר על ההיא דתניא בתוספתא דמעילה (פ"ב) בקע בקרדום של הקדש ובא חבירו ובקע בו ובא חבירו ובקע בו כולם מעלו ג)ובשילהי פרק הנהנה (מעילה יט:) תנן אין מועל אחר מועל בקדשים אלא בבהמה וכלי שרת היינו דקדושת הגוף לא מתחלל ע"י מעילה כמו קדושת דמים וקרדום לאו היינו כלי שרת ד)אלא קדושת דמים הוא ולא כד) יחשב כלי שרת מטעם שמביא אחרים לידי קדושת הגוף הוא עצמו לא כל שכן שיבא לידי קדושת הגוף דמהאי טעמא חשבינן אמר כלי שרת קדושת הגוף:

הכי דייר ביה במעילה קאי. ואע"פ שלא פגם מעל כדתנן (ר"פ הנהנה) (דף יח.) הנהנה מן ההקדש ש"פ אע"פ שלא פגם מעל ואע"ג דאין מועלין במחובר לקרקע כדאיתא במס' מעילה פרק הנהנה מן ההקדש (שם:) צ"ל הך סוגיא דהכא אתיא כרב דאמר תלשו ולבסוף חברו הוי תלוש כדאמר המשתחוה לבית אסרו ובפרק הנהנה (דף כ. ושם) נמי מייתי לה להאיא דרב דאמר התם וכיון דבני להו מיהא מעל כה):

אמר

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ו מהל' ערכין הלכה ל:
בג ב מיי' פ"ג מהל' ערכין הלכה יד:
כד ג ד מיי' פי"ד מהל' מעה"ק הלכה יז:
כה ה מיי' פ"ב מהל' גירושין הלכה כ טוש"ע אה"ע סימן קלד סעיף ה וסימן קנד סעיף כא:
כו ו מיי' פי"ד מהלכות מעה"ק הלכה יז:
כז ז מיי' פ"ח מהלכות נזירות הלכה ב:
כח ח מיי' שם הלכה ה:
כט ט מיי' פי"ד מהל' מעה"ק הלכה י:

◆

מוסף רש"י

חייבי ערכין ממשכנין אותן. נוטר נכסים לגמיהן ונוטל בעל כרחן (לקמן כג:) דכיון דלאו לכפרה אתי מפשי ליה (ב"ק מ.). **חייבי חטאות ואשמות אין ממשכנין אותן.** דכיון דלכפורייהו חטאיה קפעי לה לא מפשי ליה (שם). **וכן אתה אומר בגיטי נשים.** כהך דתנן (כתובות עז.) ואלו שכופין אותו להוציא מוכה שחין ובעל פוליפוס, דכופין ימכין אותו עד שיאמר רוצה אני, דיונתן מדעתו משמע (רשב"ם ב"ב מח.). **אם גילח על אחד משלשתן יצא.** ותגלחת הוא דילפא משלמים, מה איל נזיר אם הביאו יחידי בלא חטאת ועולה יצא, דכתיב ואחר ישתה הנזיר יין, ואמר מר בספרי אחר מעשה יחידי, והיינו שלמים, שעיקר תגלחתו של נזיר תלויה בשלמיו, שהרי הזקיקו לו להניחם ולשלח שערו תחת הזבח, דכתיב על כלם אשר תחת זבח השלמים [illegible] **מלמד שכופין אותו.** [illegible] הדרן עלך האומר משקלי

◆

רבינו גרשום

שאין יכול לומר לו הרי שלך לפניך שהרי נותן: הקדישו. השוכר: הדר בו. שלא (נתנגע) ברשותו (שלו): כיון דמעל. בה שנהנה ממנו נפק ליה שכר לחולין דמשום הכי חייב קרבן: במעילה. [illegible] חייבי ערכין ממשכנין אותן. [illegible]

מסורת הש"ס

א) [ב"ק סח: ע"ש סט: ב"מ ו. ע"ז סג. חולין קלט. תמורה ט. סט:], ב) [כתובות נט:], ג) ב"ק מ. קב: [לקמן כג:], ד) [עי' תוס' ר"ה ו. ד"ה יקריב ותוס' כריתות יב. ד"ה לו דלמא ותוספות יבמות פו: ד"ה ר' מאיר ותוספות ב"ב מח. ד"ה יקריב], ה) [קדושין נ. כ"ב מח.], ו) נזיר כח: [מה. מנחות ה. זבחים נה. נדרים ד:], ז) [זבחים ל. ע"ש בתוס' ד"ה למקראה], ח) תוספתא דנזיר פ"ד ה"ו [פסחים נט. ע"ש נזיר יח:], ט) כ"ב מח. קדושין נ. יבמות קו. ר"ה ו., י) צ"ק, כ) [במעילה שם איתא ולומר דמעלו כאלהי העמים וזנו אחרי הבעלים, הכ"ל ס], ל) צ"ל דשלמים, מ) [ספרי ונשא ו כ], נ) [במדבר ו], ס) [ויקרא יב], ע) [צ"ל רב פפא], פ) [מה שיותר כנגד. צ"ק], צ) צ"ל והכא כי להקדים וה"ה דיכול לאסור צ"ק, ק) צ"ל ותימה קשה דהכא כי ברשותו ובתוספתא כו' צ"ק, ר) כצ"ל צ"ק, ש) [ספ"ט דב"מ], ת) גי' צ"ק דר בו חנם, א) צ"ל השכירות לחולין, ב) גי' צ"ק וקשה מההיא דתניא בתוספתא, ג) [והא דתנן בשלהי פרק הנהנה אין מועל וכו' אלא בהמה וכלי לא תחלל צ"ק], ד) עי' צ"ק ובתוס' מנחות קא.

◆

תורה אור השלם

1. ואיש כי יקדש את ביתו קדש לה' והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום: ויקרא כז יד
2. אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אתו לרצנו לפני ה': ויקרא א ג

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הקדישו וכו' הקדישו הס"ד ואח"כ מ"ה כיון דמעל ביה נפיק ליה כו' ונלאה לי דל"ג:

◆

שיטה מקובצת

[illegible]

שבר להקדש איתה: כ) זה דר בתוכו חנם: כא) השכיר את חיבת הקדיש ל"ש ונמחק: כב) ליה [illegible]

להביאן: אע"פ שאין מתכפר לו. האי מתכפר [לו] לא כפרה ממש אלא אע"פ שאין מתקבלין לרצון עד שיתרצה [illegible]

א) נראה דל"ל היכא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones